కాలింగ్ బెల్ మోగడంతో మెలకువ వచ్చింది వరలక్ష్మికి. ఒక్కసారి కళ్లు తెరిచి చూసి మళ్లీ రగ్గులోకి దూరి పోయింది.

కాసేపు ఆగి మళ్లీ బెల్ మోగింది. ఆగకుండా అలా మోగుతూనే ఉండ టంతో, ఇంట్లో ఎటువంటి అలికిడీ లేక పోవడంతో విసుగొచ్చింది ఆమెకి. చేతికి

దగ్గరలోనే ఉన్న బజర్ నొక్కింది.

కొద్దిసేపట్లో చేతులు తుడుచు కుంటూ లోపలికి వచ్చింది వంటావిడ— "ఏమి టమ్మగారూ?" అంటూ.

"అవతల ఎవరో నిలబడి ఉన్నారు. ఎంతసేపు నుంచి బెల్ వినపడుతున్నా ఎవరూ తలుపు తీయరేం? ... ఏడు కొండలు ఏమయిపోయాడు? నాంచా రయ్య ఇంకా రాలేదా?"

"ఏమోనండమ్మా, వా శ్లైవరయినా తీస్తారు లెమ్మని నే నూరుకున్నాను ఇందాకనుంచి" అంది వంటావిడ.

"చూడు, చూడు ముందు ఎవరో?" అని మళ్లీ రగ్గు కప్పుకుంది.

వంటావిడ అడుగులు దూరమవడం, తలుపు తీసిన చప్పుడు, మాట్లాడిన శబ్దం — అన్నీ వినపడుతూనే ఉన్నాయి. అయితే, మళ్లీ అడుగుల శబ్దం దగ్గ రవడంతో రగ్గులోంచి బయటికి చూసి, "ఎవ రేమిటి?" అంది పెద్దగా.

"నేనేనే, వరం" అంటూ లోపలికి వచ్చాడు ప్రభాకరం.

వచ్చిన మనిషిని చూస్తూనే మత్తు వదిలిపోయింది వరలక్ష్మికి. దిగ్గున లేచి, "ఎప్పుడొచ్చా వన్నయ్యా? ! ఉత్తర మయినా రాయలేదేం?" అవడిగింది హడావుడిగా.

"అనుకోకుండా వచ్చానమ్మా ... బావేరి?"

"కాంపుకి వెళ్లారులే ... లక్ష్మమ్మ గారూ!" అని పెద్దగా పిలిచి, సమాధానం రాకపోయేసరికి బజర్ నొక్కింది. "కూర్చో, అన్నయ్యా! చూడండి, లక్ష్మమ్మగారూ, ఏడుకొండ లేడీ, వచ్చాడా?"

"బాయిలర్ వెలిగిస్తున్నా డమ్మా! నాంచారయ్య దొడ్డి ఊడుస్తున్నాడు. రాత్రి రెండో ఆటకి వెళ్లాడుట. రాత్రి వచ్చి పడుకున్నాననీ మీకు చెప్పమం టున్నాడు" అని నవ్వింది ఆవిడ.

"ఏడవలేకపోయాడు వెధవ ... అంతా కులాసానా, అన్నయ్యా?"

"నిక్షేపంలా ఉన్నారు."

"వదిన ఏమంటోంది?"

"పొరమీద పొర పెరిగి ఈ తలు పంత లావయిపోయింది. అసలు ఒక వయస్సొచ్చాక అలా లావయి పోతారేమో! కష్టం అంతా మగాడిదీ, పట్టుచీరలు కట్టుకుని సుఖపడటం ఆడదాని వంతూను."

"ఏమంత కష్టపెడుతోం దేమిటి వదిన! అసలు క్లబ్బుకి ఒక ఫాషన్, రోజాకో సినిమా, క్లబ్బులా ఉన్నది వస్తే సరిపోయేది ... పాపం, పాతకాలపుది వదిన!"

"పిచ్చిదానా! క్లబ్బులో చేరితే అంతా చూసేది మొగుడి అంతస్తేగా! ఏమని చెప్పుకుంటుంది? బావ పెద్దాఫీసరు కనక నీకు ఇబ్బంది తెలియడం లేదు" అని కాసేపాగి, "మొదట నా క్కాస్త కాఫీ ఇప్పించు. తరవాత నీకు ముఖ్యమైన విషయం చెబుతాను. నే నసలు వచ్చిందీ అందుకే! అది అవగానే నే వెళ్లిపోవాలి" అన్నాడు.

"అదేమిటి, భలేవాడివే! భోజనం చేసి వెడుదువు గాని. అసలు సాయంత్రం బావ వస్తారు కూడా!"

"అలా కాదు. నీతోనే పని. కేవలం నీ మీద ఆశతోనే వచ్చాని రోజు. నెల్లూ రులో కాంపుంది — నిన్న, ఈ రోజు. పెందరకాడే అన్నం వండితే అయిందని పించి వెళ్లిపోతాను. లేదంటే నెల్లూరు భోజనం నాకు చాలా ఇష్టం. 'ఏ' క్లాసు బియ్యం."

"సర్లే, ఇక్కడా అవే పెడతారులే! నువ్వు ముందు స్నానం చేసిరా."

"కాదులే, వరం. కాఫీ పడాలి ముందు. లేకపోతే నువ్వు నా కంటికి ఇద్దరుగా అగపడుతున్నావు."

నవ్వింది వరలక్ష్మి. "అయితే, రాజ్యం పెళ్లికి నీకు కాఫీ ఇవ్వకుండా కాపలా కాస్తాను. రెండుగా అగపడితే రెండు చీరలు తీసుకోవచ్చు నీ దగ్గర."

"దెబ్బ తిన్నావులే! చీర కూడా రెండుగా అగపడుతుందిగా! ... ముందు కాఫీ తెప్పించు, చిట్టితల్లీ, లేకపోతే బయటికి పోయి హోటల్లో తాగొస్తాను."

"ఆయనా ఇంతే! అస లీ హోటళ్లు మూస్తేనే గాని మగవాళ్ల కీ అహంభావం తగ్గదు. లక్ష్మమ్మగారూ, అన్నయ్యకి మంచి కాఫీ తీసుకురండి. ఎక్కువగా తెండి."

"ఏ ఊరు వెళ్లారేమిటి బావగారు?"

"మన వైపుకే. ఎక్కడో బ్రాంచి ఆఫీసు పెడతారుట. ముం దీయన బిల్డింగు వగయిరాలు ఓ. కే. చేయాలిట. సాయంత్రం వచ్చేస్తారు."

కాఫీ రెండు గుటకలు వేసి, "చూశావా, వరం, ఒక్కొక్క గుక్క పడుతుంటే మెల్లగా రెండు వస్తువులు ఒకటిగా సింక్రొనైజ్ అవుతున్నాయి. పరమ పవిత్రమయిన ఔషధ మిది ... మరి నేను నేరుగా అసలు సినిమా ప్రారంభించనా, లేక ముందేమయినా న్యూస్ రీల్స్ కావాలా?"

"సుఖాంతం అయితే మొదలెట్టు."

"ఏ అంతం అయినా నువ్వే చేయాలి."

"చంపావుపో. ఒక్క నిమిష మాగు. నన్ను కూడా ముఖం కడుక్కోనీ. రెండు గుక్కల కాఫీ పడకపోతే నువ్వు చెప్పేది రెండు కథలుగా వినపడవచ్చు."

అవన్నీ పూర్తయాక, బుద్ధిమంతు

—సింగరాజు రామచంద్రమూర్తి

రాలయిన విద్యార్థినిలా వచ్చి కూర్చుని, చె''ప్పు మరి'' అంది.

''రాజ్యం విషయం.''

''ఏమయింది దానికి?''

''ప్రేమలో పడింది.''

మాట్లాడలేదు వరలక్ష్మి.

''రమణగాడి కొడుకున్నాడు, ఒక కుర్రాడు. మంచివాడే! చిన్నతనం నుంచి మనింటికి వచ్చిపోతుండేవాడు. ఇంతటివా డవుతాడని అనుకోలేదు.''

తల ఎత్తి, ''మన వాళ్లేనా?'' అనడిగింది వరలక్ష్మి.

''ఉహుఁ కాదు. పైగా నాన్ వెజిటేరియన్స్ ... అయినా, ఈ ప్రేమలో పడే జనాభా కివన్నీ తెలుస్తాయంటావూ?''

మాట్లాడలేదు వరలక్ష్మి.

''అది కాదు, వరం, ఒక వయస్సులో ఇటువంటివి చాలా సహజంగా ఉంటున్నాయి. మనస్సు పరిపక్వ మయితే గాని, అందులోని సాధక బాధకాలు తెలియవు. దాని కా వయస్సు కాదు. ప్రస్తుతానికి క్షణికోద్రేకం. 'మంచివాడు. బాగుంటాడు. తెలివిగల వాడు. మనకన్నా భాగా ఉన్నవాళ్ళు. అంతకన్న మాకుమాత్రం కావలసిన దేముంది?' అంటుందిట వాళ్ల అమ్మతో... అంతేనా మనం కోరేది? ఎన్ని ఇబ్బంది లున్నాయి? మామూలుగా అన్ని సక్రమంగా ఉన్న సంసారాల్లోనే పెళ్లిళ్ళు కావడం కష్టమయిపోతే, ఇటువంటి వాళ్లకి పుట్టబోయే సంతానం గతేమిటి? ఇవన్నీ వాళ్ళు ఆలోచించరు. 'అమర ప్రేమ మాది' అంటారు. మన రాజ్యానికి కూరల్లో మసాలా వేస్తేనే పడదు. అతను మాంసాహారి! ఎన్నాళ్లని మనస్సు చంపుకుంటాడు? ... అయినా, ఇవన్నీ ఎందుకూ... ఈ పెళ్లి నా కిష్టం లేదు. అంతే!''

నవ్వింది వరలక్ష్మి. ''అలా అంటే అది వినక్కరలేదా, అన్నయ్యా? చదువుకున్న పిల్ల!''

''నా మాట వినదనేగా నే నసలు ఆ విషయం మాట్లాడనిది! నువ్వంటే దానికి విపరీతమయిన ప్రేమ, ఆరాధన. అందుకే నీ శరణు జొచ్చాను.''

''న న్నేం చేయమంటావు? ఒకవేళ నా మాట కాదంటే?''

''అనదు. అనేట్లు నువ్వు మాట్లాడకూడదు. 'చెప్పా నన్నయ్యా, లాభం లేక పోయింది' అన్న మాట నీ నోట నేను వింటే, నా పని 'హరి'. అందరూ దాన్ని నీలాగా ఉంటుందంటారు. 'అచ్చం అత్తయ్యే!' అని ఎవరయినా అంటే దానికి ఎంతో ఆనందం వస్తుంది. చెప్పాగా నీ మాటలు దానికి వేదాలు. అన్నిటా నిన్నే అనుకరిస్తుం దది. కనక ఈ బాధ్యత నీదే! ఈ పెళ్లి జరక్కూడదు. ఏ సంబంధం నువ్వు మాట్లాడినా, ఎంతయినా ఇచ్చేందుకు నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. నాకూ అదొక్కటే కదా?''

''పెద్దపనే చెప్పావు!''

''ఇహ మరి మాట్లాడకు. స్నానం చేసి వస్తాను. అన్నం వడ్డించే ఏర్పాట్లు చేయమను ఆవిడని'' అంటూనే గబగబ వెళ్లిపోయాడు.

అలానే కూర్చుండిపోయింది వరలక్ష్మి. భోజనం చేసి ప్రభాకరం వెళ్లిపోయాక కూడా అలానే కూర్చుంది. ఎప్పుడో లేచి, స్నానంచేసి భోజనం అయ్యాక మంచం మీద పడుకుని కూడా ఆలోచిస్తూనే ఉంది. కొంతసేపటి కలాగే నిద్రలోకి జారిపోయింది...

''వరం! — ఇదేమిటి దీపాలెట్టే వేళయింది— ఇంకా నిద్రేనా? లే లే'' అంటూ లేపాడు మాధవరావు.

''ఎప్పు డొచ్చారు మీరు?''

''ఎప్పుడో నువ్వు పసిపిల్లగా ఉండగా వచ్చాను. చూస్తూండగానే ఎంత పెద్ద దానివయిపోయావు, వరం, ఆశ్చర్యంగా ఉంది సుమా?''

నవ్వింది వరలక్ష్మి. ''సర్లెండి గాని, వచ్చి చాలాసేపయిందా?''

''అరగం టవుతుంది. మీ అన్నయ్య వచ్చాడటగా? ఉంచకపోయావూ నే వచ్చే దాకా ! అసలు లేచావా పొద్దున్న? లేక ఇదేనా లేవడం?''

''ఇదిగో మరి ఆటగా ఉందే! పొద్దుటే వచ్చాడు పొద్దున్నే. స్నానం చేసి భోజనం చేసే లోపల చెప్పవలసింది చెప్పి వెళ్లి పోయాడు.''

''అంతా కులాసాయేనా?'' ఆమెనే చూస్తూ అడిగాడు మాధవరావు.

''కులాసాకేం తక్కువ! మనస్సులు మాత్రం కులాసాగా లేవుట.''

''ఉహుఁ.''

''ఉహుఁ ఏమిటి నా తలకాయ! కొంప అంటుకున్నాయిట.''

''ఉహుఁ నీ బుగ్గ మీద అదేమిటి— చీమా పాకుతోంది?'' అంటూనే వేలో దులిపాడు.

''మా రాజ్యం లేదూ... స్వరాజ్యలక్ష్మి అంది...''

''ఉహుఁ. వీపు మీద ఏమిటోయ్, సాలీడా?''

మాట ఆపేసి అతని వంక చూస్తూ, ''వినేదుందా? చీమల్ని, దోమల్ని తోలడమేనా?'' అంది.

''కాంపుకి వెళ్లి వచ్చిన మనిషితో చెప్పే దిటువంటి పోదా? ఎంత కష్టపడి వచ్చానూ, ఏమిటి కథ!'' అంటూ మంచం మీద కూర్చున్నాడు.

''సర్లెండి. ఇదొక్కటే వినండి. చాలా ముఖ్యం ఇది కూడా! మా రాజ్యం ఎవరినో కుర్రాడిని ప్రేమించిందిట!''

''రాజ్యం ఎవరు?''

''అన్నయ్య కూతురండి.''

''ఓహో! తెలివి గలది. ముహూర్తం పెట్టించేస్తే పోలా — కట్నం పైసా లేకుండా?''

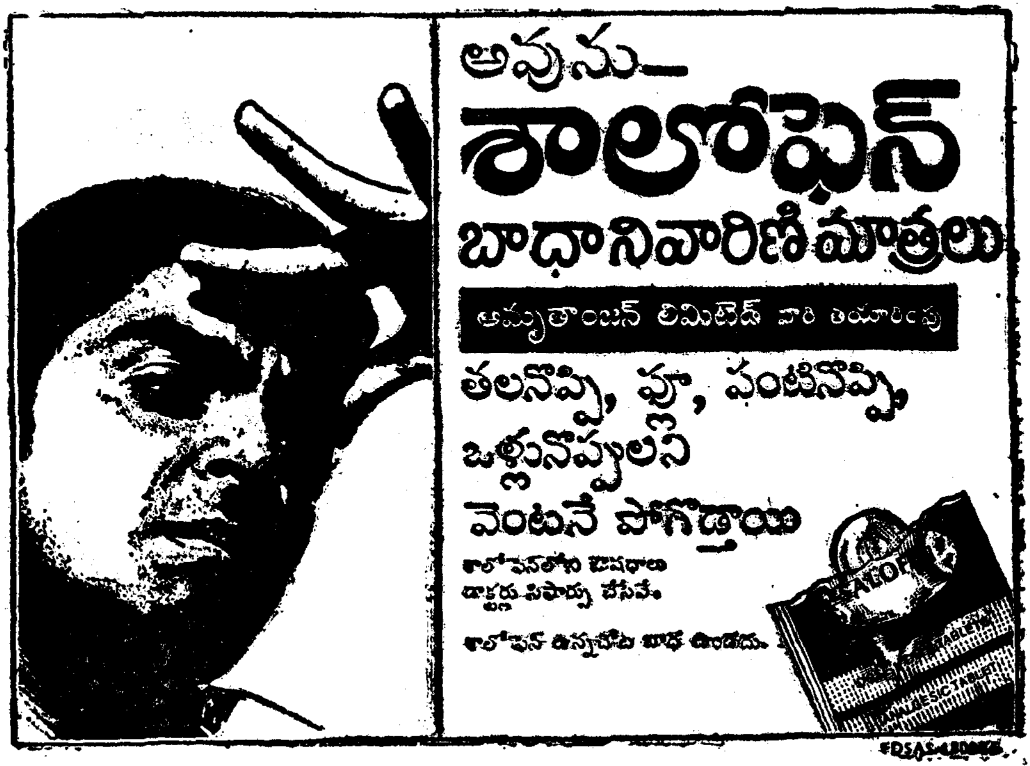

"మీ కూతురే అయితే ఇంత తేలిగ్గా మాట్లాడగలరా మీరు? పెళ్ళంటే ఎన్ని ఆలోచించాలి?"

"అవునవును. ఆలోచించమను. తొందరేముంది? ఇంకా చిన్న పిల్లేగా!"

"చిన్నపిల్లేమిటండి నా ముఖం! పద్దెనిమిది దాటితేను."

"ఎవరికి?"

"రాజ్యాని కండి, బాబూ!"

"అవునవును."

"అదిప్పుడు ప్రేమలో పడిందిట."

"చేసేస్తే పోలే?"

"మళ్లీ మొదటి కొచ్చారు. ఒక్క అయిదు నిమిషాలు మాట్లాడకుండా వినండి, స్వామీ!"

"చిత్తం."

"మా రాజ్యం — అన్నయ్య కూతురు లెండి — ఒకబ్బాయిని ప్రేమించిందిట. వాడినే చేసుకుంటానని అంటోందిట. ఆ కుర్రవాడూ మంచి వాడే. అయితే..."

"అయితే, మరింకేమిటి? చేసేస్తే పోలే?"

నవ్వింది వరలక్ష్మి. "ప్రేమించుకున్న వాళ్ళని మీ దగ్గరకు పంపాలి అసలు. నిమిషాల మీద పెళ్లిళ్ల చేసేస్తారు."

"కాకపోతే మరేమిటోయ్! మంచివా డంటున్నావుగా?"

"అతను మన కులస్థుడు కాదు. పోనీ, అనుకున్నా, కనీసం శాఖాహారి అయినా కాదు."

"అదొకటుం దేమిటి! అయితే, చాలా కష్టం. మన కొంపల్లో ఎన్ని ఆధరువులు వేసి పెట్టినా వాళ్ల పదార్థం పడనిదే భోజనం చేసినట్లుండదు వాళ్లకి."

"ఇప్పటికి చేరింది మీ మనసులోకి నా గోల. దానికి నచ్చ చెప్పి ఇది తప్పించే బాధ్యత నా మీద వేసి పోయాడు అన్నయ్య. ఏం చేద్దా మంటారు?"

"చేసేద్దాం."

"ఎలాగండి, బాబూ!"

"ఏమిటి ఎలాగు?"

"అదేనండి — పెళ్లి!"

"ఎవరికి? ... కాటుక పెట్టుకోలేదేం మ ప్పీ రోజు? కళ్లు బోసిపోతున్నాయి."

"సర్లెండి. మీ రింక మాటలని అర్థం చేసుకునే స్థితిలో లేరు. పదండి, స్నానం చేద్దురు గాని."

మరునాడు పొద్దున్నే చెప్పింది వరలక్ష్మి భర్తతో — "చూడండి, మీరు వారం రోజులు సెలవు పెట్టబోతున్నారు" అని.

"ఎందుకో?"

"ఎందు కేమిటి, అదంతే! నా మాట కెదురు చెప్పకూడ దీ వారం రోజులూ. నే నేం చేసినా, ఏం మాట్లాడినా మీరు పట్టించుకోకూడదు."

"అదేమిటి క్రైక వరాల్లాగ!"

"వెధవ పోలిక! మనం మా అన్నయ్య గారి ఊరు వెడుతున్నాం."

"ఎందుకో?"

"ఎందుకేమి టండీ ఖర్మ, రాజ్యం పెళ్లి ..."

"ఎప్పుడేమిటి?" అన్నాడు మత్తు వదిలిపోయిన మాధవరావు.

"అయిపోయింది లెండి. మనం పెళ్లి కూతురుతోబాటు మూడు నిద్రలకి వెళ్లాలి. లేవండి మరి."

"అది కాదోయ్, నిద్ర లేచీ లేవ కుండానే సెలవు పెట్టమంటున్నావు."

"వారం రోజులు — అంతే! తరవాత మీరు వస్తున్నట్లు అక్కడి మీ బ్రాంచి ఆఫీసు వాళ్లకి రాయండి. వాళ్లం దరూ స్టేషనుకి రావాలి."

"వస్తారు. అయినా, ఎందు కివన్నీను?"

"అడగకూడ దన్నాను. వారం రోజులు నేను చెప్పినదే వేదం మీకు. అక్కడ మీ లయన్స్ క్లబ్బు లాంటివి ఉన్నాయా?"

"ఉన్నాయి."

"వాళ్లకి కూడా మీరు వచ్చే కబు రంపాలి. మీటింగు పెడతారుగా?"

"ఎందుకో చెప్పు? నీ ఉద్దేశ్యం అర్థ మయితే!"

చెప్పింది వరలక్ష్మి. నవ్వేశాడు మాధవరావు. "ఇంతే కదా! ఇక పద, రాక్షస మాయ చూపిద్దాం."

"అన్నట్లు మీ ప్రథమ శిష్యుడు రవికుమార్‌ని కూడా రమ్మనండి."

"అలాగే" అన్నాడు నవ్వుతూ మాధవరావు.

ట్రెయిన్ దిగిన వరలక్ష్మికి, మాధవ రావుకి మెడలో పూల దండలు అయిదారు పడ్డాయి. ఎవరికి వారు దండ వేసి నమస్కారం పెట్టి వినయంగా పక్కన నిలబడుతున్నారు.

ఇవన్నీ చూస్తూ వెనగ్గా నిలబడి ఉంది రాజ్యం.

"అదేమిటి, రాజీ! రా, రా. వెడంగా నిలబడిపోయా వేమిటి?" అంటూ రాజ్యాన్ని చేయి పుచ్చుకుని అందరి మధ్యకు తీసుకు వచ్చి, "మా మేనకోడలు, రాజ్యం బి. ఎస్‌సి." అని పరిచయం చేసింది వరలక్ష్మి.

అందరూ నమస్కారాలు పెట్టారు.

ఒకావిడ గభాలున ముందుకు వచ్చి రాజ్యం భుజంమీద చనువుగా చేయేసి, "నే నిందాకమంచి అదే చెబుతున్నాను మా మువర్చలతో — 'అచ్చం వరలక్ష్మి

పార్క్-డేవిస్
త్రివిధోపయుక్తమైన
నికో సబ్బు
చర్మసంరక్షణకు సబ్బు లన్నిటిలో సాటి లేని మేటి

1 నికో చర్మక్రిములను సంహరిస్తుంది
2 నికో చెడు వాసనలను అరికడుతుంది
3 నికో చర్మమును సుందరంగా ఉంచుతుంది

చర్మమును ఆరోగ్యవంతంగా ఉంచుకొనుటకు, నికో సబ్బుతో ప్రతి రోజూ స్నానం చెయ్యండి. దాని యాంటి సెప్టిక్ గుణం గల నురుగు చర్మ క్రిములను సంహరిస్తుంది.
నికో యొక్క ఔషధ గుణాలు చర్మంనుండి చెమట వాసనలను హరిస్తాయి.
మీ చర్మ ఆరోగ్యం దినదినాభివృద్ధి చెందుతుంది.
నికోలో ఉన్న శక్తివంతమైన క్రిమినాశక పదార్థం చర్మ వ్యాధులను నిరోధించి, మీ చర్మమును తేజోవంతంగా, చైతన్యవంతంగా నిత్యనూతనంగా ఉంచుతుంది. చెమటకాయలు, మొటిమలు వగైరాల నికో మీ చర్మమును రక్షిస్తుంది. నికోతో ప్రతిరోజూ శుభ్రపరచుకుంటే, చుండు రాకుండా కాపాడుతుంది.
మీ చర్మపు ఆరోగ్యమును, లావణ్యమును రక్షించుకొనుటకు, మూడు విధముల లాభదాయకమైన నికో వాడటం నేడే ప్రారంభించండి.
మీరు నికో సబ్బు వాడటం అలవాటు చేసుకోండి
ఇది మీ చర్మ సంరక్షణకు చాలా అవసరం.

® Regd. Trade Mark. Regd. Users—Parke Davis (India) Ltd., Bombay-72 AS.

గారిలా ఎంతో అందంగా ఉందా అమ్మాయి' అని. అనలేదూ, సువర్చలా?'' అంది.

''ఈవిడ లలితగారు. ఈ ఊళ్లో మా బ్రాంచి మానేజరుగారి భార్య. ఇదుగో, ఈవిడ చెప్పిన సువర్చలగారీవిడ — మరో ఆఫీసరుగారి భార్య'' అని మరో ఆవిడని ఇవతలికి లాగి పరిచయం చేసింది వరలక్ష్మమ్మ.

నవ్వుతూ రాజ్యాన్ని కావలించుకున్నంత పని చేసింది సువర్చల. ''సర్లే, నాకూ అదే వింతగా ఉందని లలితతో అంటున్నానండి — 'ముమ్మూర్తులా వరలక్ష్మమ్మగారిలా ఉంది. ఎవరో దగ్గర బంధువే అయుండాలి. చెల్లెలేమో' అని. అంతలోనే మీకు చెల్లెళ్లు లేరన్న విషయం గుర్తు వచ్చింది... రా, అమ్మా, రా, మన మందరం ఒకటే! 'ఫలానా' అని చెప్పకూడదూ, రాజ్యం — ఇందాక మంచి. ఒంటరిగా నిలబడ్డావు?''

''ఏం సార్, మరి మన మలా గెస్ట్ హౌస్‌కి వెడదామా?'' అన్నాడు ఒక మాటాయన మాధవరావుతో.

నవ్వేశాడు మాధవరావు. ''ఎందుకు, మిస్టర్ రఘుపతీ, మా బావమరిది పిలిచాడు పండక్కి.''

''ఇప్పుడు పండగేమిటి, సార్!'' అంది వరలక్ష్మమ్మ.

చుట్టూ ఉన్న జనం విరగబడి నవ్వేశారు. రాజ్యానికి నవ్వొచ్చింది—పుస్తకాల్లో చదివిన 'ఆఫీసరు గారి జోకు' లంటే ఇవే కాబోలునని.

''సర్లెండి, అలా గెస్ట్ హౌస్‌కి వెళ్లి కాస్త ఫలహారాలు తీసుకుని వెడదాం. ఇదుగో, లలితా! అమ్మగారిని, అమ్మాయిగారిని రమ్మను.''

''ఓ అలాగే. పదండి, వరలక్ష్మమ్మగారూ! పదమ్మా, రాజ్యం.''

''అబ్బే, నేనెందుకండి?'' అంది రాజ్యం సిగ్గుపడుతూ.

''భలేదానివి. ఎవరో తెలియనంత కాలమే దూరాలూ, సిగ్గూను, ఇక నువ్వు కూడా మా అమ్మాయివే!'' అంది సువర్చల.

అందరూ బిలబిల్లాడుతూ స్టేషను బయటికి వచ్చేశారు. అక్కడ కలకలం బయలుదేరింది. కార్లు తెచ్చి వరసలో పెడుతున్నారు. డ్రైవర్లు తలుపులు తీసి పుచ్చుకుంటున్నారు. మాధవరావుకి, వరలక్ష్మమ్మకి వేసిన పూల మాలలు వాళ్లు అందిస్తే, తీసి కారులో పెడుతున్నారు.

రాజ్యానికి ప్రపంచమంతా వింతగా ఉంది.

కార్లు రివ్వున దూసుకుపోయి ఆఫీసు ముందాగాయి. ఆఫీసు ఆవరణలోంచి బోలెడు మంది బయటికి వచ్చేసి నమస్కారాలు పెట్టారు. అవి అందుకుంటూ ఆఫీసులోకి వెళ్లాడు మాధవరావు. వరలక్ష్మమ్మని, రాజ్యాన్ని వెంటేసుకుని గెస్ట్ హౌస్‌లోకి దారి తీశారు ఆడవాళ్లు.

'సినిమాల్లో దేవలోకంలా ఉంది' అనుకుంది రాజ్యం. ఎటు చూద్దామన్నా, ఎటు అడుగేద్దామన్నా బెరుగ్గానే ఉందా అమ్మాయికి. మేనత్త వంక చూసింది. వరలక్ష్మమ్మ నేరుగా వెళ్లి సోఫాలో కూర్చుంది. బయటఉన్న జనానికి ఏవేవో పనులు చెబుతున్నారు సువర్చలా, లలితాను.

''రాజీ, ఇటు రా'' అని పిలిచింది వరలక్ష్మమ్మ.

''ఏమి టత్తయ్యా'' అనడిగింది వినయంగా రాజ్యం. అక్కడ అంతా ఆవిడని గౌరవించడంతో రాజ్యానిక్కూడా ఆవిడంటే భయం కలిగింది.

తృప్తి

పూవు వికసించడానికి సూర్య రశ్మి ఎంత అవసరమో, స్త్రీకి సుఖాలు అంతే అవసరం తగు మోతాదులో సుఖాలు అనుభవిస్తే, ఆ స్త్రీ అందం ద్విగుణీకృతం అవుతుంది. అలాగాక ఆమె అమితంగా సుఖాలు అనుభవిస్తే, అందమే కాదు, ఆకారమూ, వికారమవుతుంది.

—కోల్టన్

ఫకాలున నవ్వింది వరలక్ష్మమ్మ. ''ఏమిటి నీకూ పట్టుకుందీ జబ్బు? కూర్చో, కూర్చో. ఇదిక్కడి వాళ్లకి అలవాటులే! నన్ను చూసి కాదు. మీ మామయ్యని, ఆయన హోదాని చూసి'' అంది మెల్లిగా.

మాధవరావు వచ్చాడు లోపలికి. ''కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకోమన్నారు. ఆ తరవాత భోజనాలు చేయమంటున్నారు. ఏమంటావు?''

''భలేవారే! అన్నయ్య ఏమనుకుంటాడు? టిఫిన్ చేసి పోదాం.''

''ఆల్‌రైట్.''

వాళ్లిద్దరూ భక్తుల కోరికలు మన్నించేందుకు భూలోకంలోకి వచ్చిన విష్ణుమూర్తి, శ్రీ మహాలక్ష్మమ్మలా అగపడ్డారు రాజ్యానికి.

''సాయంత్రం మా ఆఫీసు క్లబ్బులో ఫంక్షన్ ఏర్పాటు చేశారుట. నేను వక్తని, నువ్వు బహుమతి ప్రదాతవి!''

''రేపటి కార్యక్రమం ఏమిటో?'' అంది నవ్వుతూ వరలక్ష్మమ్మ.

''సర్లే, వాళ్లు ఏర్పాటు చేసినవన్ని చేయాలంటే మనం మరో వారం సెలవు పెట్టాలి.''

హోటలు కుర్రాళ్లు, వాళ్ల వెనక ఇందాకటి జనం అంతా వచ్చేశారు లోపలికి. పళ్లాలు అమర్చడం వగైరా కార్యక్రమం జరిగింది కాసేపు. చాకులు, ఫోర్కులు, పళ్లాల చప్పుళ్లతో నిండి పోయిందా ప్రదేశమంతా ఇంకాసేపు.

''వరలక్ష్మమ్మగారూ, రేపటి ఫంక్షన్‌లో బహుమతులు మీ రివ్వాలని ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించాము'' అంది సువర్చల.

''ఎందు కేమిటి అసలు ఫంక్షన్?'' అడిగాడు మాధవరావు.

''ఎందు కేముందండి? మన కెప్పుడు సరదా పుడితే అప్పుడే ఒక కార్యక్రమం. మన ఆఫీసు లన్నింటిలో అంతా కుర్రాళ్లు ఉండటం వలన ఎప్పుడూ నిత్యకల్యాణం పచ్చతోరణం ఏ ఊళ్లో మన ఆఫీసు చూసినా! అయినా, మీకు తెలియని దేముంది? నిజానికి ఈ ఉత్సాహాని కంతటికీ మీ లాంటివారు మాకు బాస్‌గా ఉండటమే కారణం. మీరు కాక ఇంకెవరయినా ముసలివాళ్ళన్నా రనుకోండి—చచ్చేవాళ్లం'' అన్నాడు రఘుపతి.

అందరూ శక్తికొద్దీ నవ్వారు.

''మరి పంచి పెట్టినందుకు నాకూ ఏమయినా బహుమతి ఇస్తారా?'' అడిగింది వరలక్ష్మమ్మ నవ్వుతూ.

మళ్లీ అందరూ నవ్వారు.

''రాజ్యాన్ని కూడా తప్పకుండా తీసుకు రావాలి'' అంది లలిత.

''అలాగే!''

మళ్లీ కార్లు ప్రవాహంలాగా సాగి ప్రభాకరం ఇంటి ముందు ఆగాయి. సాయంత్రం అయిదు గంటల కల్లా సిద్ధంగా ఉంటామని మాట తీసుకుని అంతా వెళ్లిపోయారు.

వరలక్ష్మమ్మ, మాధవరావు, రాజ్యం లోపలికి నడిచారు.

''ఏమిటి వరం, ఊళ్లోకి వచ్చి అక్కడ టిఫిన్ తినడం ఏమిటి? వదిన ఇందాక నుంచి మీకోసం ఎదురు చూస్తోంది. పాపం, చేసిన ఉప్మా కనీసం నువ్వయినా బాగుందంటావని ఆవిడ ఆశ!''

''సర్లెండి, మీ చెల్లెలికి మన ఇంటి తినుబండారాలు నచ్చుతా యేమిటి? రోజూ హోటళ్లలో విందులు పుచ్చుకునే మహారాణి!''

''భలేదానివి, వదినా, రాజ్యాన్ని అడుగు — వాళ్లు ఎంతగా బలవంతం పెట్టిన దీను. ఆ మాటకొస్తే, భోజనం చేయమన్నారు కూడా!''

''లేవండి, లేవండి స్నానాలు చేద్దురు గాని.''

''అన్నీ మా అతిథి గృహంలోనే అయిపోయాయి.''

''అదేమిటి?''

''అవునమ్మా, వదినా, అక్కడి ఆడవాళ్లు ఫోటోలు దిగుదామని బలవంతం చేశారు. మరి మేకప్ అవందే ఫోటో ఎలా? అందునా పెళ్లికాని పిల్ల వెంట ఉండగా. ఏమే, రాజీ?''

''ఇప్పుడు భోజనాలు చేస్తారా? అవి కూడా వాగ్దానాలు అయిపోయాయా?'' నిష్ఠూరంగా అడిగింది సరస్వతి.

''సర్లేవే. వాళ్లు చేసిన మర్యాదలకి అత్తయ్య కనక ఇవతలికి రాగలిగింది. నువ్వూ, నేనూ అయితే సిగ్గుపడి అక్కడే ఉండిపోయే వాళ్లం.''

''నిన్ను, నన్ను ఎవరు పిలుస్తారులే? ఆవిడంటే లక్ష్మీదేవి కనక ...''

''నిన్నేమోగాని, వదినా, రాజ్యాన్ని అలా అనకు. దానికి మహారాజులు వచ్చి కాళ్లమీద పడతారు కావాలంటే.''

''అవునులే, అంతా నీ పోలిక కదూ, మెచ్చుకోక ఏం చేస్తావు?'' అంది నవ్వుతూ సరస్వతి.

''అక్కడికి నే నీవిడ కాళ్ల మీద పడినట్టు. ఏం, వరం, పడ్డానని చెబుతున్నా వేమిటి?'' అన్నాడు మాధవరావు.

అందరూ నవ్వుకున్నారు.

''బయట వేటకుక్కల్లా ఆ కార్లు ఎందుకు, బావా? పొమ్మనక పోయారూ?'' అన్నాడు ప్రభాకరం.

''ఉండనీయండి, మన కవసరమయితే ఎలా?''

''ఎందుకూ? అవతల వాళ్లకేమయినా పనులుంటే పాపం, ఇబ్బందికదూ?''

''మనల్ని మించిన పను లేముంటాయి వాళ్లకి! ఈ వారం రోజులు మీ ఇంటి ముందిలాగే ఉంచుతారు ఆ కార్లు. కావాలంటే మరో రెండు వస్తాయికూడా! నే వెళ్లాకకూడా ఒక కారు మీ ఇంటి దగ్గర ఉండేట్లు చేయమంటారేమిటి?''

''అంతపని చేయకు, మహానుభావా!''

''ఇంటిముందుంటే ఆయనకి సిగ్గుగా ఉండి తోచడం లేదు లాగుంది, అన్నయ్యగారూ!'' అంది సరస్వతి విసురుగా.

''అవునే. శాశ్వతంగా ఉండే సుఖాలు మాత్రమే కావాలి నాకు. ఈయన వెళ్లిపోయాక మన ముఖం చూస్తారా ఈ కార్ల వాళ్లు?''

రాజ్యానికి తమ ఇంటి వాతావరణానికీ, అత్తయ్య జీవితానికీ గల తేడా కొట్టొచ్చినట్లు కనపడుతూంది. 'పాపం, అస్తమానం వంటింట్లో ఉంటుంది అమ్మ. మహా వెడితే నెల కొకటి సినిమా! బయటి ప్రపంచం ఏమిటో ఎరగనిది. ఇందాక తను చూసిన వాళ్లలో అందంలో ఎవ్వరికీ తీసిపోదు. కాని, అదృష్టం?'

సాయంత్రం సభకి వెళ్లినవాళ్లకి కారు దిగుతూనే రవికుమార్ ఎదురయాడు. "హల్లో, సార్, రెక్కలు కట్టుకుని వాలిపోయాను" అన్నాడు మాధవరావుతో.

"నా క్కాదు, ఆవిడకి చెప్పు రెక్కల సంగతి" అన్నాడు మాధవరావు.

రవికుమార్ వరలక్ష్మికి దగ్గరగా వెళ్లి, "చెప్పకుండా వచ్చేశారేమిటి?" అన్నాడు.

"చెప్పకపోవడ మేమిటోయ్! ఆయన నీకు కబురు చేశారుగా?"

"అఫ్ కోర్స్. కాని, ముందుగా చెబితే కలిసి వచ్చేవాళ్లంగా?"

"ఎందుకుట— ఆయనా, నువ్వూ కలిసి ఆఫీసు విషయాలు మాట్లాడుకుని నా ప్రాణం తీసేందుకా! అందుకని కావాలనే ఆలస్యంగా కబురందేలా చేశాను."

"క్రూరం. ఇప్పుడు చూడండి, బాస్, ఎందుకు రమ్మన్నారో తెలియక ఎంత ఖంగారుపడి వచ్చానో! ఇప్పటికీ తగ్గిం దనుకున్నారా— భోజనంకూడా చేయలే దింకా!"

"సర్లేగాని, ఈ అమ్మా యెవరో తెలుసా?"

"ఒక అమ్మాయి ఉందేమి టిక్కడ, ఆకలిమీద నీరసం వలన మీరే రెండుగా అగుపడుతున్నా రనుకుంటున్నా నిందాక నుంచి."

"సంతోషించాంలేగాని, ఇది నా మేనకోడలు, రాజ్యలక్ష్మి బి. ఎస్‌సి. రవికుమార్— మీ మామయ్యగారి ఆఫీసులో కొత్తగా వచ్చిన ట్రెయినీ ఆఫీసర్. అదికాక వాళ్ల నాన్నగారు సంపాదిస్తున్న రాజ్యానికి యువరాజు. ఆయన డాక్టరులే! ఇతను భవిష్యత్తులో ఏమయినా అయిపోగల జాతకుడు!"

"అడుక్కుతిన్నా ఆశ్చర్యం లేదు" అన్నాడు రవికుమార్.

ముగ్గురూ నవ్వేశారు.

"మీ పేరు రాజ్యలక్ష్మి అన్నారు పిన్నిగారు— ఎవరి రాజ్యానికో తెలుసుకో వచ్చునా?" అన్నా డతను నవ్వుతూ.

"చెప్పడం మరిచిపోయింది మా అత్తయ్య. నా పేరు స్వరాజ్యలక్ష్మి."

"ప్రాబ్లెమ్ తీరిపోయింది."

కాసేపాగి అన్నా డతను: "మీరు 'గుడ్డి' అనే సినిమా చూశారాండి?"

"లేదు. ఆయనకి తీరికెక్కడిది?"

"మీ మేనకోడల్ని చూస్తుంటే అచ్చం అందులోని అమ్మాయి గుర్తు కొస్తోంది. కాసేపు అమాయకంగా చిన్న పిల్లలా, కాసేపు గడుసుగా పెద్దదానిలా అగపడుతుం దందులో ఆ అమ్మాయి కూడా!"

మాధవరావు వచ్చా డక్కడికి— "ఏమిటి ముగ్గురూ ఇక్కడే నిలబడిపోయారు? రండి, రండి" అంటూ. ఆయన వెనక బలగం అంతా వచ్చేశారు బిలబిల్లాడుతూ.

"ఈ రోజు మిస్టర్ రవికుమార్ ప్రోగ్రామ్‌కూడా పెట్టాం. అదయాక నాటకం వేస్తారు మన సభ్యులు."

"ఈయన ఏమిటి వేస్తారుట?" అడిగింది రాజ్యం.

"మైక్ సర్దుతూ ఉంటాను" అని నవ్వి, "మిమిక్రీ ప్రాక్టీసు చేస్తున్నా నీమధ్య. మిమ్మల్ని ఇమిటేట్ చేయమంటారా స్టేజిమీద?"

"లేచి వెళ్లిపోతాను."

"లేచిపోతా ననలే— ఇంకా నయం."

వరలక్ష్మి నవ్వేసింది. "ఐ. ఎ. ఎస్. కి కూర్చుంటున్నాడులే! ఇంటర్వ్యూలో ఖంగారు పడకుండా మన దగ్గర నేర్చుకుంటున్నాడు మాట్లాడడం. పద, పోదాం."

ఇంటికి తిరిగి వస్తుంటే సభలోని విషయాలు గురించి ఆలోచిస్తూ కూర్చుంది రాజ్యం. అసలు వాళ్లతో పాటు తనకి జరిగిన గౌరవాలకి ఆశ్చర్యపోయింది ఆ అమ్మాయి. కాలు క్రింద పెట్టనివ్వలే దెవ్వరూను. యువరాణిని చూసినట్లు చూశారు. బహుమతులు ఇచ్చేందుకు స్టేజిమీదకు వెళ్లిన మేనత్త, ఆ లైట్ల కాంతిలో అప్సరసలా మెరిసిపోవడం తను చూస్తుంటే తనకి,ఆవిడకు గల పోలికలు చూస్తూ జనం ముగ్ధులయిపోవడం గమనించక పోలేదు రాజ్యం. అది ఆ అమ్మాయికి గర్వకారణం అయింది కూడా!

ఇంటికి వచ్చాక వరలక్ష్మి అన్నగారితో "మన రాజి నాకు చెల్లెలవుతుం దనుకున్నారు చాలామంది. ఎంతలా మోసపోతున్నారంటే, అన్నయ్యా, నా బదులు అది స్టేజి ఎక్కినా ఎవరూ కనుక్కో లేరు. అందరూ నన్నూ, దాన్నీ ఎగాదిగా చూడటమే! కుర్రకారంతా మతులు చెడి చూశారమ్మా, వదినా, నీ కూతుర్ని— కాస్త ఉప్పు తీయి" అని నవ్వి, "అసలొక్క రహస్యం చెప్పనా, అన్నయ్యా? అందమయిన ఆడపిల్లని కొంచెం పైతరగతి సమాజంలో తిప్పితే, పైసా కట్నం లేకుండా పెళ్లి చేయచ్చు, తెలుసా? ఆఫీసరుగా వచ్చిన కుర్రాడెవడో ఒకడు కాళ్లమీద పడిపోడూ?" అంది వరలక్ష్మి.

చెల్లెలు వంక చూసి నవ్వాడు ప్రభాకరం.

రాజ్యం తనా రోజు చూసిన ఖరీదయిన లోకం గురించి ఆలోచనలో పడింది. ఆ కార్లు, ఆ ఖరీదయిన మనుష్యులు, అలా అలా కదిలి కరిగిపోయి చివరికి రవికుమార్ రూపం మిగిలిం దామె మనస్సులో. అది తొలగించేందుకు ప్రయత్నిస్తూనే నిద్రలోకి జారిపోయిం దామె. . .

మరునాడు ఉదయం గుళ్లు, గోపురాలు దర్శించే కార్యక్రమం పెట్టుకుంది వరలక్ష్మి.

సాయంత్రం మహిళామండలివారు పిలిచా రావిడని. మొదట భయపడింది రాజ్యం ఆవిడ వెంట వెళ్లేందుకు. అయినా వరలక్ష్మికి బంధువుగానే కాక తన అందానికి వస్తున్న గుర్తింపు తెలియని మనిషి కాదు కనక బయలుదేరింది.

"ఈవిడ మిసెస్ ఫలానా— జడ్జిగారి భార్య. ఈవిడ డి. ఎమ్. ఓ. గారి భార్య. ఈవిడ పి. ఎ. గారి భార్య. . ." ఈ విధంగా సాగిపోతున్నాయి పరిచయాలు.

'ఇక్కడున్న డబ్బుతో నాలుగు సినిమా హాళ్లు కట్టించవచ్చును' అనుకుంది రాజ్యం. 'ఇక్కడున్న వాళ్లంతా ఆఫీసర్ల భార్యలు. అందుకే అమ్మలాంటి దాని కిక్కడ స్థానం లేదు.'

"మా వరలక్ష్మి ఈ ఊరి స్టూడెంటే నంటే. ఇప్పుడంటే పెద్ద కంపెనీ ఛీఫ్‌గారి భార్య అయిపోయింది. పెద్ద సిటీలో జీవితం. సినిమా స్టూడియోలా గుంటుంది వీళ్ల ఇల్లు. మనం, మన ఊరు కంటికి ఆనతాయా? ఏం, వరం, బోరుకొట్టడం లేదూ మా ఊరు?" అంది లేడీస్ క్లబ్ సెక్రటరీ మిసెస్ సుశీలారావు. ఆవిడ భర్త వ్యాపారంలో తెగ సంపాదించి ఆ ఊరు సగం కొనేశాడు.

"మరీ చిత్రంగాని, అసలు నిన్ను ఈ ఊరికి జమీందారిణిగా డిక్లేర్ చేయచ్చు. నీ ముందు నే నెంత?" అంది వరలక్ష్మి.

సుశీలారావు ఆనందపడింది. అయినా— "డబ్బు కాదు, వరం, నీ భర్తకున్న పలుకుబడి ముందు మాది ఎన్నో వంతం టావు?" అంది.

అక్కడున్న వాళ్ల ఒంటిమీదున్న ఫాషన్స్, వాళ్ల మెడల్లోని రకరకాల నగలు, వాళ్ల నోటివెంట వచ్చే ఖరీదయిన మాటలు— కళ్లు, చెవులు చెదిరి పోతున్నాయి రాజ్యానికి.

కవితార్థం

కవిత్వం రాయడం తేలిక. కానీ, కవిత్వం అర్థం చేసుకోవడం కష్టం. మనకు పుంఖానుపుంఖంగా కవులున్నారు గానీ, కవి హృదయం ఎరిగినవారు, కవితా నిర్ణేతలు, కవితా వ్యాఖ్యాతలు లేరు.

—మాంటైన్

"అవునమ్మా, రాజ్యం, నువ్వు ఎప్పుడూ మా క్లబ్ కేసి రాలేదేం చెప్పు?" అనడిగింది ఒకావిడ.

సిగ్గుపడ్డది రాజ్యం. "అలవాటు లేకనండి."

"ఏం, వరం, నీ మేనకోడలు ముమ్మూర్తులా నీ అంత అందమయినది. మీ ఆయన ఎరికలోనే ఆయనలాంటి ఆఫీసర్ని కట్టరాదూ? ఇటువంటి ఊళ్లలో ఇంత అందమయిన వాళ్లు రాటవకూడదు. సిటీస్‌లోనే అందానికి రాణింపు."

నవ్వి ఊరుకుంది వరలక్ష్మి. కబుర్లు రకరకాల విషయాలపై సాగిపోయాయి. సినిమాతారలు, వాళ్ల వ్యక్తిగత జీవితాలు, గొప్పవాళ్ల ఆదివారపు పార్టీలు, వాటికి వెళ్లడాలు— ఎవరెవరి అనుభవాలు వాళ్ళు చెబుతున్నారు.

చెవు లింతింత చేసుకుని వింది రాజ్యం.

వరలక్ష్మిని సాగనంపేందుకు అందరూ బయటికి వచ్చి మరునాడు సాయంత్రం ఏర్పాటు చేసిన పిక్నిక్ పార్టీకి పెందరకాడే తెమలాలని మరీ మరీ చెప్పారు.

ఎదురుగా కారు డోరు తీసి పట్టుకుని, "మీ సేవకి సిద్ధంగా ఉన్నాడు వీడు" అన్నాడు తల వంచి రవికుమార్.

"ఎయిరిండియా వాళ్ల అడ్వర్టయిజ్‌మెంటు లాగా అదేం పోజ్?" అని నవ్వింది వరలక్ష్మి. అంతలోనే ఏదో గుర్తు కొచ్చి, తన వెనకగా నిలబడిన సుశీలారావుతో — "అవునూ, పిక్నిక్ అంతా ఆడమేళయాళమేనా? లేక మా ఆయన్ని కూడా తీసుకురావచ్చా?" అనడిగింది.

సుశీలారావు ఫెళ్ళున నవ్వింది. "నిన్ను ఇబ్బంది పెట్టం లేవమ్మా. మహిళా మండలిది కా దీ పిక్నిక్. అందులోని సభ్యులది మాత్రమే! కనక అందరూ రావచ్చును. తప్పకుండా తీసుకురా."

"ఆయన శిష్యు డొక డున్నాడు — ఏకలవ్యుడు. ఏమయ్యా, రవీ, నువ్వూ వస్తావా? ఇతను మా ఆఫీసులో కొత్తగా చేరిన ఆఫీసరు — రవి కుమార్. అర్హతలు గల బ్రహ్మచారి" అంది వరలక్ష్మి నవ్వుతూ.

వెనక జనంలో కొంచెంగా కలకలం బయలుదేరి రెండు మూడు గొంతులు— "తప్పకుండాను" అన్నాయి.

"అయ్యా బాబోయ్! ఇంతమందిలోకి నేను రావడమే! రండి, రండి. ముందు సినిమాకి వెళ్లిపోవాలి మనం."

"ఏం సినిమా ఏమిటి?"

"ఏదో ఒకటి. టికెట్లు కొనేశాను, రావాలి మరి."

"ఆయన రారటనా?"

"మా బాస్‌ని చూపిస్తాగా! రండి మరి."

కారు రివ్వున నేరుగా పోయింది. హ టలు ముం దాపాడు రవికుమార్. "ఇక్కడ అయ్యగారు కాన్ఫరెన్స్‌లో ఉన్నారు. మనల్ని భోజనం ముగించి సినిమాకి దయచేయమన్నారు. వారు రారుట."

"ఎక్కడున్నా రేమిటి? నే వెళ్లి లాక్కొస్తానుండు. సరదాగా ఈ ఊరు వచ్చిం దీ కాన్ఫరెన్సులకోసం కాదు" అంటూ గబగబ లోపలికి వెళ్లింది వరలక్ష్మి.

"క్షణం ఆయన ఈవిణ్ణి వదలరు. కర్మం చాలక వదిలితే, ఈవిడ వెళ్లి చెవి పుచ్చుకుని లాక్కొస్తుంది. చూడండి, నే చెప్పింది అబద్ధమయితే."

వింతగా చూసింది అతని వంక రాజ్యం. "మీకు మా మామయ్యగారింటి విషయాలన్నీ తెలుసులా గుందే!" అంది.

"అదేమిటండీ, బాబూ, నేనూ వాళ్ల ఇంట్లో పిల్లాడిలా తిరుగుతాను. మీకు తెలియదులాగుంది — మీ మామయ్యగారు నాకు దూరపు బంధువు."

నవ్వింది రాజ్యం. "అయితే, ఈ ఉద్యోగం కూడా ఆ బాపతేనా?"

"అదేంలేదు. మా బాస్‌కి బంధుత్వాలు అడ్డం రావు ఆఫీసులో. నేను ఎమ్. ఎ. యూనివర్సిటీ ఫస్టు. అది చూసి ఉద్యోగం ఇచ్చారు. ఆ తరవాతనే బంధుత్వం తెలిసింది... అటు చూడండి నే చెప్పలే?"

వరలక్ష్మి, వెనకగా మాధవరావు, ఆ వెనగ్గా ఆయన సైన్యం అంతా వచ్చారు బయటికి. "అది కాదు, వరం, మీరు వెళ్లండి. నన్నీ రోజుకి వదిలేయండి, అర్జెంటు పనుంది. వాటీజ్ దిస్, రవీ, తెచ్చి నా మీదికి వదిలావీవిణ్ణి!"

"అత న్నెందుకూ అంటారు— ఎదురుగా నే నుండగా! పదండి."

సినిమా హాల్లోకి వెళ్లారన్న మాటే గాని, మాధవరావు తనకి కావలసిన వాళ్లతో వెనక చేరి ఆఫీసు విషయాలు మాట్లాడుకుంటూ కూర్చుండిపోయాడు.

"ఇంతమందికీ టికెట్లు దండగ. నువ్వే కొన్నావా, రవీ?" అడిగింది వరలక్ష్మి.

"ఈ సైన్యం మనల్ని కొననిస్తారుటండీ! వాళ్లే కొన్నారు... మహిళా మండల్లో జనం మిమ్మల్ని కాలు కింద పెట్టనివ్వడం లేదులా ఉందే!" అన్నాడు రవి వరలక్ష్మితో నవ్వుతూ.

"నా అంత ఆత్మీయురాలు వాళ్లకిప్పుడు ఎవరూ లేరు ... మగవాడు ఎంత పెద్ద ఉద్యోగస్థుడయితే, సంఘంలో ఆడదానికి అంత గౌరవం. ఊపిరాడకుండా కష్టపడేది మగాడు, అతని తాలూకు కీర్తి అనుభవం అంతా మాది! మా రాజ్యాన్ని అడుగుతున్నారు వా ళ్లిందాకా — 'ఎప్పుడూ మా క్లబ్ కేసి రావేమమ్మా' అని. ఆ మాటకొస్తే నేను చదువుకునే రోజుల్లో ఒకసారి ఈ మహిళామండలి వారే ఒక సినిమా ఏక్టరుకి సన్మానం చేశారు. అప్పుడు నాకు లోపలికి వెడదామన్న కోరిక కలిగి కూడా వెళ్లలేక పోయాను. ఇప్పుడు కావాలంటే నాకే సన్మానం చేస్తారు వీళ్లు."

"పోనీ, నాకు చేయించరాదుటండీ?" అన్నాడు నవ్వుతూ రవి.

వరలక్ష్మి కూడా నవ్వేసింది.

"అది సహజం లెండి. ఒక స్థాయిలోకి వెళ్లాక చిన్నవాళ్లని గురించి పట్టించుకునేంత తీరికా, ఓపికా ఉండవెవ్వరికీను. మనిషి నిచ్చెనలు ఎక్కి పైకి వెళ్లేందుకు ప్రయత్నించాలి గాని, తృప్తి ఉండకూడదు. ఏంబిషన్ కావాలి. అప్పుడే పైకి వెళ్లగలడు. ఖరీదయిన మనుష్యుల వలననే మన కే పనయినా జరుగుతుంది. కనక అటువంటి వాళ్లతోనే తిరగాలి. నిజానికి మీ కారు మీకు అప్పజెప్పి ఇంటికి పోతుంటే అనిపిస్తుంది నాకు — 'కారు లేని బ్రతుకూ ఒక బ్రతుకేనా!' అని."

"కొందువు గానిలే. ఇంకెన్నాళ్లు!"

"అవుననుకోండి. అయితే, ఈ లోపలనే ఇంత కష్టంగా ఉందే — అసలు ఏ వస్తువు కొనాలన్నా డబ్బుకోసం వెతుక్కునే వాళ్ల జీవితాలు ఎలా గడుస్తాయో! ... డబ్బు చేతినిండా లేక పోవడ మన్నది మహా పాపం!"

రాత్రికి ఇంటికొచ్చాక కారులోంచి దిగ బుద్ధి కాలేదు రాజ్యానికి. రవికుమార్ మాటలు గుర్తుకొచ్చి 'నిజమే, పాపం!' అని నవ్వుకుంది. తరవాత మేనత్త నడిగింది — "మీ ఇంటి వైభవం గురించి చెబుతుంటారు నాన్నగారు. మా ఇంట్లో ఎలా ఉండగలుగుతున్నా వత్తయ్యా?" అని.

"ముందు ముందు నీకే తెలుస్తుంది" అంది వరలక్ష్మి నవ్వుతూ.

మరునాడు పిక్నిక్‌కి రమ్మనమని బ్రతిమాలింది వదినగారిని వరలక్ష్మి.

"ఏమని చెప్పుకుని రమ్మంటావమ్మా? జడ్జీలూ, కలెక్టర్లూ నయ్యో అందరూ. నువ్వే చెప్పు—ఆ ఆఫీసర్ల పెళ్లాల ముందు నేను వెలెసినట్లు అగపడనూ?"

మాట్లాడ లేకపోయింది వరలక్ష్మి. తల్లిని చూస్తే జాలేసింది రాజ్యానికి. 'ఆ ఆడవాళ్లంతా చేసిన ప్రయోజకత్వం ఏముంది? ఆఫీసర్లని పెళ్లాడటమేగా' అనుకుంది.

"చూశావా, రాజీ, అమ్మ రూపురేఖల్లో వాళ్లకన్నా అందమయినది. అయినా, ఏమిటంటావు? మగవాడి ఉద్యోగం బట్టి ఆడదానికి గౌరవం, సంఘంలో హోదా!" అంది వరలక్ష్మి కారులో.

అందరూ వాళ్ల వాళ్ల ఇళ్లనుంచి జవాన్లతో తినుబండారాలు తెప్పించారు. పెళ్లివారి ప్రయాణంలా ఉంది. ఆ వచ్చిన వాళ్లలో పెళ్లికాని ఆడపిల్లలంతా రాజ్యంతో పరిచయం చేసుకుని ఆ అమ్మాయి చుట్టూ చేరిపోయారు. వాళ్లతో కబుర్లలో పడిపోయింది రాజ్యం.

వరలక్ష్మి ఆమెకి దగ్గరగా వచ్చి, "పిల్లంతా నీ చుట్టూ ఎందుకు చేరారో తెలుసా?" అనడిగింది మెల్లగా.

"ఏముంది నా ఈడువాళ్లు కనక."

నవ్వేసింది వరలక్ష్మి. "పిచ్చి పిల్లా! ఈ రోజుల్లో జీవితమే ఒక పరుగుపందెం. ముందు పరుగెత్తిన వాడు గోల్ ముందుగా చేరుకుంటాడు. వాళ్లంతా రవి వంక ఎలా చూస్తున్నారో చూడు" అంది.

చూసింది రాజ్యం. నిజంగానే ఆ అమ్మాయికి ఆశ్చర్యం వేసింది — అతని దృష్టిలో పడేందుకు వీళ్లు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు చూస్తుంటే.

"అతను గొప్ప ఆఫీసరు అవుతాడు. కుర్రాడు, అందమయిన వాడు, మంచి వాడు. ఈ విషయాలన్నీ వాళ్లు గ్రహించేశారు. నీకు అతను దగ్గరగా ఉన్నాడు. కనక నీకు వాళ్లు దగ్గరగా వచ్చారు" అని వెళ్లిపోయింది వరలక్ష్మి.

వింతగా ఆ సంరంభంకేసి చూస్తూండి పోయింది రాజ్యం. కార్లు బయలుదేరుతుంటే రవికుమార్ డ్రైవ్ చేస్తున్న కారులోకి పనున్న వాళ్లలా అయిదుగురు ఆడపిల్లలు చేరిపోయారు.

రవికుమార్ వాళ్ల వంక ఒకసారి చూసి రాజ్యంవంక చూశాడు. ఆ అమ్మాయి కదలలేదు. వెనకనున్న ఒక అమ్మాయికి అత నేదో చెప్పడం అగపడింది. తరవాత ఆ అమ్మాయి తనని పిలవడం చూసినాకూడా రాజ్యం కదలలేదు.

వెళ్లి మేనత్త ఎక్కిన కారులో కూర్చుంది.

చేరవలసిన స్థలానికి చేరుకున్నాక, అందరికీ దూరంగా పోయి, అంతకన్న దూరంగా అగపడుతున్న కృష్ణానదిని చూస్తూ కూర్చుంది రాజ్యం. తనతో వచ్చిన వాళ్ల హడావుడి, వాళ్లు వేసే కేకలు, నవ్వే నవ్వులు కలలో లాగా దూరం నుంచి వినపడుతున్నాయి.

తను ఇన్నాళ్లుగా ఎరుగున్న జీవితానికి,

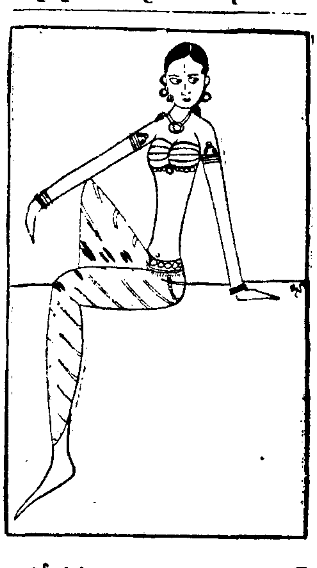

ఆలోచన చిత్రం— పవని ఆర్. భాస్కర్ (అనంతపురం)

ఇప్పటి ఈ జీవితానికి చాలా తేడా అగపడుతూంది రాజ్యానికి. కష్టపడితే గాని జీవితం గడవని వాళ్లే తనకి తెలుసు. క్షణం బద్ధకించకుండా యంత్రంలాగా పనులు చేసుకుంటూ భర్తకి, పిల్లలకి వేళకి భోజనాలు పెట్టడమే పరమావధిగా ఉన్నవాళ్లే తనకి తెలుసు. సినిమాకి వెళ్లాలంటే ఆలోచించే జీవితమే తను ఇన్నాళ్లూ గడిపింది.

ఇక్కడున్న వాళ్లకి ఈ దిగుళ్లేమీ లేవు. డబ్బు తేగల సుఖాల కేమీ కొదవ లేదు వీళ్లకి. పరపతి సంపాదించలేని వస్తువులు లేవు వీళ్లకి. వడ్డించిన విస్తరి లాంటి జీవితాలు వీళ్లవి! ఇటువంటి వారితో తన తల్లిలాంటి వాళ్లని పోల్చుకుంటే దిగులు వచ్చేస్తుంది రాజ్యానికి. ఆవిడేదో కష్టపడుతూందని కాదు. కాని, జీవితం అంటే వంటిల్లు, నెలసరి జీతాలు, నెల పొడుగునా సర్దుకునేందుకు పడే తాపత్రయం — అదేనా? మధ్య మధ్య ఆటవిడుపు లేనిదే అదేపాటి జీవితం?

"ఏమిటి ఆలోచిస్తున్నారు?"

ఉలికిపడి తల ఎత్తింది రాజ్యం.

'దేవుడు చెక్కిన శిల్పం ఇది. అంతెత్తు మనిషి. బలమయిన శరీరం. శరీరం మొత్తం నుంచి పొర్లిపోతున్న ఆరోగ్యం. కష్టాలనేవి తెలియనట్లుండే ముఖం. ఆకాశ మంతెత్తు మనిషిని మించిన ఎత్తయిన ఉద్యోగం' ఎవరో అదృష్టవంతురాలు. ఆలోచిస్తూ అలాగే చూస్తూండిపోయింది రాజ్యం.

"అంత ఆలోచన లేమిటండీ, బాబూ, సంసారం చేసేవాళ్ల లాగా! ఇంకా మనం జీవితం మొదట్లోనే ఉన్నాం. భవిష్యత్తు మన చేతుల్లోనే ఉందని నమ్మే మనిషి

నేను. దిగుల్లు మన ఛాయలకి రాకూడదు... కూర్చుంటాను. కొంచెం జరగండి" అన్నాడు రవికుమార్.

తను కూర్చుని ఉన్న చిన్న అరుగు వంక చూసింది గాని, కదలలేదు రాజ్యం. అత నామె పక్కనే కూర్చున్నాడు. ఒకరి కొకరు అనుకుని ఇరుగ్గా కూర్చున్నారు.

వరలక్ష్మి రాజ్యాన్ని వెతుక్కుంటూ వచ్చేసరికి వాళ్లిద్దరూ నవ్వుకుంటూ ఉండటం కనపడిం దావిడకి. "ఏమిటి ఏదో జోకు వేసినట్లున్నావు" అంది దగ్గరిసా వస్తూ.

"దిగులుగాసీతమ్మవారిలా కూర్చుంది. ఛట్టీ పట్టిన జోకులుంటే వేశాను. ఇప్పటికి ఎండ తగ్గి చల్లబడింది."

వరలక్ష్మి — "కానివ్వండి. నీ కోసం ఆ ఆడపిల్లలంతా వెతుక్కుంటూ ఉంటే ఇక్కడున్నావు నువ్వు. ఇంటికి తిరిగి వెళ్లే లోపల కనీసం వాళ్లలో ఒక్కరితో నయినా పెళ్లికి ఒప్పుకుంటావని వాళ్ల తల్లులు ఆశ పడుతున్నారు" అంది నవ్వుతూ.

"దారిపొడుగునా నా ప్రాణం తీశారండి, బాబూ, వాళ్ళు. అంతా కృతకం, ఛీ ఛీ ..."

రవికుమార్ డ్రైవ్ చేసే కారులో ముందుగా ముందు సీటులో వచ్చి కూర్చుంది రాజ్యం. అది చూసి నవ్వుతూ, "దట్స్ గుడ్. బుద్ధిమంతురాలివి" అంటూ స్టార్ట్ చేశాడు కారు. ఎవరో దగ్గరిసా వస్తే — "ఖాళీ లేదండి, సారీ" అంటూనే స్పీడు పెంచేశాడు.

సంధించి విడిచిన బాణంలా దూసుకు పోతూంది కారు.

చల్లగాలికి ముంగురులు ముఖంమీద పడుతున్నాయి రాజ్యానికి. అంత అందమయిన కారులో తను, తన పక్కన రవి — ఏదో తెలియని భావాలు మెదిలి సన్నగా నవ్వుకుంది.

అంతలో టక్కున బ్రేకు పడి కారు ఒక్క కుదుపు కుదిపింది. పరధ్యానంగా ఉన్న రాజ్యం ముందుకు తూలబోయింది. అలా జరక్కుండా ముందుగానే తన చేయి ఆమెకు చుట్టి ముందుకు వంగాడు రవి.

అతని పెదిమలు ఆమె బుగ్గని వెచ్చగా తాకాయి.

కలో, నిజమో తెలిసేంతలో కారు వేగంగా వెళ్లిపోతూంది. ఏమీ ఎరగని వాడిలా రోడ్డుమీదనే చూస్తున్నాడు రవికుమార్.

నిజంగానే సందేహం కలిగింది రాజ్యానికి, అసలు జరిగిం దేమిటని.

ఇంటి ముందు కారాపి రాజ్యం దిగుతుంటే — "కోపం వచ్చిందా" అన్నాడు నవ్వుతూ రవి. మాట్లాడకుండా అతని వంక ఒకసారి చూసి లోపలికి వెళ్లిపోయింది.

గడిచిపోయిన రోజుని తలుచుకుంటే ఒక్క క్షణంలా జరిగిపోయినట్లనిపించింది. రాజ్యానికి. అంత ఖరీదయిన పిక్నిక్ జీవితంలో ఎరగ దా అమ్మాయి. అంత సరదాగా గడిచిన రోజూ ఎరగదు. ఎందుకు సరదాగా గడిచిందన్న ప్రశ్నకు సమాధానంగా ఆమె మనస్సులో స్పష్టాస్పష్టంగా మెదిలిన రూపం ఆమె మరిచి పోదామన్నా తొలగిపోలేదు...

"ఈ రోజు ఈ ఏరియాలో ఉన్న నా బ్రాంచి మానేజర్లు అంతా మనకి హోటల్లో లంచ్ ఏర్పాటు చేశారు. కనక మీ వదినని అన్నం వండద్దని చెప్పు. వస్తే ఆవిడనీ రమ్మను" అన్నాడు మాధవరావు, ఉదయాన లేస్తూనే.

"సర్లెండి, ఆవిడ నిన్నటి పిక్నిక్‌కే రాలేదు. అయినా, ముఖ్యమయినది మన జానియరుందిగా — ఎవరొస్తేనేం, రాక పోతేనేం?"

"అన్నట్టు ఎంతలో ఉంది?" అడిగాడు మాధవరావు.

సమాధానం చెప్పేంతలో రాజ్యం వచ్చిం దక్కడికి.

"పిల్లా! ఈ రోజు మనకి భోజనాలు హోటల్లో."

"ఏ హోటలేమిటి?"

పేరు చెప్పింది వరలక్ష్మి.

గుండె ఝల్లుమన్నట్లయింది రాజ్యానికి. ఆ హోటలు బయటి నుంచి చూడడమే గాని లోపలికి అడుగు పెట్టింది లేదింతవరకు. ఒక సారి స్నేహితురాళ్లంతా కలిసి వెడదామనుకున్నారు గాని, అక్కడి పద్ధతు లేమిటో తెలియక భయపడి మానేశారు.

"రవి ఉంటోంది అందులోనేకదూ?" అంది వరలక్ష్మి. మాధవరావు అవునన్నట్లు తల ఊపాడు. "అమ్మకి చెప్పు, మన ముగ్గురికీ అన్నం వండద్దని."

"సరే" అంటూ లోపలికి వెళ్లిపోయింది రాజ్యం.

ఎప్పుడూ లేనంత శ్రద్ధగా తయారయింది రాజ్యం. వరలక్ష్మి ఇచ్చిన ఖరీదయిన చీర కట్టుకుంది.

హోటలు ముందు కారు దిగినప్పటి నుంచి రాజ్యం కళ్ళు రవికుమార్‌కోసం వెతుకుతున్నాయి. ఎంతోమంది వచ్చి మాధవరావుని, వరలక్ష్మిని రిసీవ్ చేసుకున్నారు గాని అత నగుపడలేదు. లోపలికి వెళ్లిన తరవాత "హల్లో!" అన్న పిలుపు వినపడి అటు చూసింది.

ఫోజ్ చేస్తూనే విష్ చేశాడు రవి. గభాలున తల తిప్పేసుకుంది రాజ్యం.

అందరూ లిఫ్టు దగ్గరకు వచ్చారు. అది చూడడం అదే మొదటిసారి రాజ్యానికి. అందరూ లిఫ్టులోకి వెళ్లారు. తను కూడా లోపలికి అడుగెయ్యబోయింది రాజ్యం.

మాధవరావు చేయడ్డం పెట్టాడు. "హౌస్ ఫుల్. తరవాత ట్రిప్‌లో రా. రవి, రాజ్యాన్ని తీసుకురా" అన్నాడు.

తలుపులు మూసుకున్నాయి. పైకి వెళ్లిపోతున్నట్లు నంబర్లు వెలుగు వెలుగుతున్నాయి. భుజంమీద చేయి పడడంతో తల తిప్పి చూసింది.

"ఈ రోజు ఎలా ఉన్నావో తెలుసా— అప్సరసలా!" అన్నాడు రవికుమార్.

తల తిప్పేసుకుంది.

నవ్వాడు రవి. "కోపంగా ఉందా?"

అతని వంక చూసింది. 'తను ఈ ఖరీదయిన జీవితపు మాయలో పడిపోతూంది. తనకి కావలసిన, తనని నమ్ముకున్న వాడికి రాను రాను దూరమయి పోతూంది. అయితే, ఈ ఆకర్షణని కాదనలేక పోతూంది. తనేం చేయాలి? కర్తవ్యం ఏమిటి?' సంఘర్షణ బయలుదేరింది మనస్సులో. 'వెనక్కి తిరిగి వెళ్లిపోతే? ... ఇటువంటి అనుభవాలని తన జన్మలో పొందగలదా?'

కవిత

కవిత దుఃఖానికి తోబుట్టువు. కొరవడి, కన్నీరు కార్చగల ప్రతి వ్యక్తి కవితా హృదయం కలవాడే. ప్రతి కన్నీటి బొట్టు ఒక పద్యం, ప్రతి హృదయం ఒక కావ్యం.

—ఆంద్రే

"నిలబడి ఆలోచనల్లో పడిపోతా వేమిటి!" అన్నాడు రవి నవ్వుతూ.

ఎదురుగా తలుపు తెరుచుకుంది. "నువ్వు బయటికి వచ్చి ఇక్కడ నిలబడవోయ్" అన్నాడు రవి లిఫ్టు ఆపరేటర్ని.

వాడు నవ్వుకుంటూ ఇవతలికి వచ్చేశాడు.

"పద" అన్నాడు రాజ్యంతో రవి. ఇద్దరూ లోపలికి వెళ్లారు. నంబరు నొక్కాడు రవి. తలుపులు మూసుకున్నాయి. ఫాను గిర్రున తిరుగుతూంది. ఒళ్లు తేలికయిపోయి నట్లయింది రాజ్యానికి.

"కోపం తగ్గిందా?" అన్నాడు కాసేపాగి.

మాట్లాడలేదు రాజ్యం.

"ఆల్ రైట్" అంటూ మళ్లీ ఇంకో బటన్ నొక్కాడు. గభాలున క్రిందికి దిగిపోతున్నట్లయింది రాజ్యానికి.

"నీకు కోపం తగ్గేదాకా మనిద్దరం ఈ లిఫ్టులోనే ఉంటాం. ఎవరూ అడ్డం పడకుండా కుర్రాడిని కాపలా పెట్టాను, చూశావుగా" అన్నాడు రవి.

"ఈ లిఫ్టులోనే ముసలాళ్లమయిపోతాము" అంది నవ్వుతూ.

"మై గుడ్నెస్ — కోపం లేదా అయితే! ఎంత టైము వేస్టు చేశాను" అంటూనే చేతులతో ఆమెను చుట్టేయబోయాడు.

అతణ్ని దూరంగా నెట్టేసింది. అంతలోనే లిఫ్టు తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. ఎదురుగా ఆపరేటర్ అగుపడ్డాడు. గభాలున బయటికి వచ్చేసి చకచక హోటలు బయటికి నడిచింది రాజ్యం. రిక్షా మాట్లాడుకుని ఎక్కి కూర్చుంది.

అలా విసురుగా వెళ్లిపోతున్న రాజ్యాన్ని చూస్తూ తెల్లబోయాడు రవికుమార్.

మేడమీద నుంచి రోడ్డు మీదికి చూస్తున్న వరలక్ష్మికి విషయం అర్థం కాక గబగబ కిందికి వచ్చింది.

రాత్రి భోజనాలయ్యాక గదిలో మంచం మీద పడుకుని రాజ్యాన్ని పిలిచింది వరలక్ష్మి. ఉదయం ఆ అమ్మాయి అలా హఠాత్తుగా వచ్చేసినప్పటినుంచి ఇంతవరకూ వరలక్ష్మి ఆ ప్రస్తావన తేలేదు ఆ అమ్మాయి దగ్గర.

రాజ్యానికి తెలుసు తను చేసింది తప్పని. అందుకే బెదురుతూ వచ్చింది— "ఏమి టత్తయ్యా" అంటూ.

"కూర్చో" అంది వరలక్ష్మి. మంచంమీద ఒక పక్కగా కూర్చుంది రాజ్యం.

"నే నొక మాట డుగుతాను — మాటిగా సమాధానం చెబుతావా, రాజ్యం?" అనడిగింది వరలక్ష్మి.

"అదేమి టత్తయ్యా, ఎందుకు చెప్పనూ?"

"నేను ముఖవడుతున్నానంటావా?"

మనస్సు తేలికయింది రాజ్యానికి. "ప్రపంచంలో నీలాంటి అదృష్టవంతులు చాలా తక్కువ మంది ఉంటా రత్తయ్యా! లక్ష్మీదేవి నీ కనుసన్నల్లో మెదులుతుంది. నీ కంటి చూపుకోసం ఎదురుచూసే వాళ్లే నీ చుట్టూ ఉన్న వాళ్ళు. దేవతలా కొలుస్తారు నిన్ను మామయ్యగారు. ఇంతకన్న అదృష్టం ఏమిటి?" అంది ఆవేశంగా.

కాసేపు మాట్లాడలేదు వరలక్ష్మి. తరవాత అంది: "ఈ రోజుల్లో డబ్బు, హోదా ఉండాలి, అమ్మడూ! ఆ రెంటిమీదా పరుగెడుతోంది ప్రపంచమంతా. ఏది లేకపోయినా వెనకపడి పోవడమే! పడిపోయామన్న బాధయినా ఉండదు వెనకనున్నవాళ్లకి. తొక్కుకుంటూ మరి న్నలంకోసం పరుగులెడతారు. ఇదొక

(తరువాయి 70 వ పేజీలో)

‘సోల్వా సాల్’

(15 వ పేజీ తరువాయి)

పరుగు పందెం ... నిన్న నీకు పరిచయం అయిన అమ్మాయిల కోరికలు విన్నావుగా? అందులో అయిదుగురికి డాక్టర్ల సంబంధాలు చూస్తున్నారు. ఆ వృత్తికి తప్ప మిగిలిన వాటికి పైస పుట్టడం లేదు ఇప్పుడు. అందుకనే డాక్టర్లకోసం, ఆఫీసర్లకోసం రష్! కారు, పలుకుబడి ఉంటాయి. ఈ రోజులలోని నిజాలు తెలిసినవాళ్ళు కనక వాళ్ళని తెలివిగలవాళ్లంటాను నేను.” అని కాసేపాగి, “నేనూ నా పెళ్లి గురించి తెగించి ఒక నిర్ణయానికి రాకపోయి ఉంటే ఈపాటికి ఒక మామూలు ఇంటి వంటఇంట్లో పడుండే దాన్ని” అంది.

ఆశ్చర్యపోయింది రాజ్యం. “ఏమిటత్తయ్యా ను వ్వనేది?” అంది.

“అవును, రాజీ! మా ఇంటి పక్కన గిరి అనే కుర్రాడొకడు ఉండేవాడు. అతను మంచివాడు. తెలివిగలవాడే! కాని, బీదవాడు. నాకు తెలియని పాఠాలు చెబుతుండేవాడు. చిన్నతనం నుంచి కూడా నేనంటే అతనికి ఆరాధన! మీ నాన్న నన్నేమయినా అంటే అతను ఊరుకునేవాడు కాదు. ఒకసారి అన్నయ్య పెన్ను నేను తీసుకున్నందుకు నన్ను వాడు చేతిలోని కర్ర పెట్టి ఒక దెబ్బ వేశాడు. అది ఖర్మకాలి నా బుగ్గమీద చీరుకుంది. గిరి ఉండగా అతని ముందు జరిగింది అంతా. అంతే — నేను అడ్డం పడుతున్నా ఊరుకోకుండా అన్నయ్యని బాది పారేశాడు. మళ్లీ వాళ్ల మధ్య విపరీతమయిన స్నేహం ఉంది!

నేను కొండమీద కోతిని తెమ్మంటే తెచ్చేవాడు. ఎంతటి అసాధ్యమయినదయినా నే నడిగానంటే అతని కది వేదమే! చిన్నప్పుడలా తెలియని చిలిపితనంతో పెరిగిన నాకు సహజంగానే పెద్దయేసరికి అది ‘ప్రేమ’ అన్న విషయం అర్థమయింది. ఒక్క రోజు కూడా అతణ్ణి చూడకుండా ఉండలేక పోయేదాన్ని.

అన్నయ్యకి కూడా మా మధ్య గల సయోధ్య ఇష్టమే! మొదట ఇంట్లో వాళ్ళు మా మధ్య గల స్నేహం ప్రేమగా మారుతుండటం గ్రహించలేకపోయారు. ‘మా ఇంట్లో వాళ్ళు’ అంటే అమ్మ, నాన్న గారు కాదు. తాతయ్య! నేను, ప్రభాకరం ఆయనకి రెండు కళ్ళు. మమ్మల్ని పెంచినది ఆయనే! ఆడపిల్లని కావడాన నేనంటే విపరీతమయిన ప్రేమ. తెగ గారాబం చేసేవాడు నన్నాయన.

ఎప్పుడూ పూజలూ, జపాలూ చేసే వారు తాతయ్య. అంతెత్తు మనిషి. పూజా మందిరంలో కూర్చుని ఉన్నప్పుడు ఆయన్ని చూస్తే ఎక్కడలేని భయం, భక్తి కలిగేవి. బయటికి వస్తే మాత్రం మళ్లీ పిల్లాడి లాగా ఆడుకునే వాడు మాతో. అందుకే నే నెప్పుడూ ఆయన్ని పూజలో ఉండగా చూసేదాన్ని కాను.

నాకు కాలిలో ముల్లు గుచ్చుకుంటే భోజనం మానేసేవా రాయన. ఒకసారి ఏమయిందో తెలుసా? నాకు విపరీత

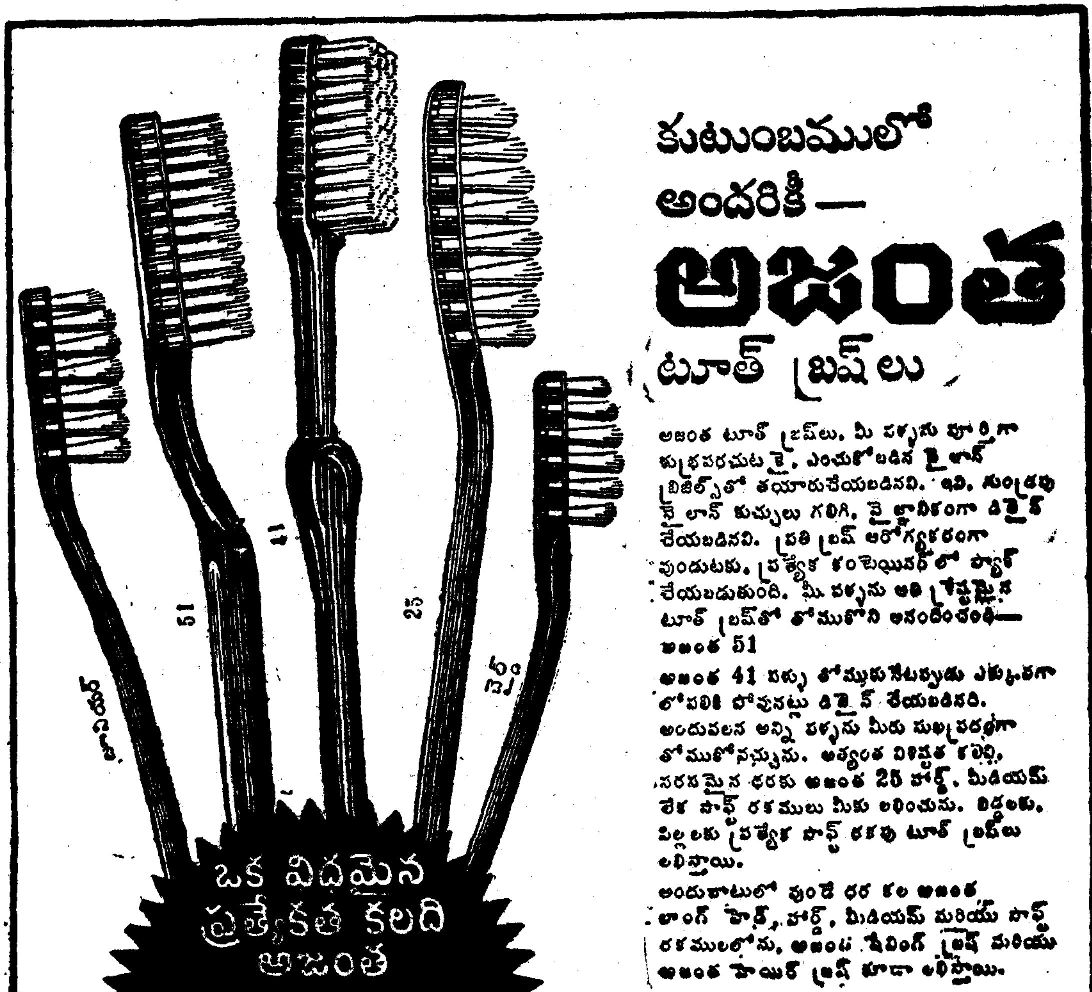

మయిన జ్వరం వచ్చింది. రెండు మూడు రోజులు అలా బాగా ఉండేప్పటికి 'అమ్మవారు జ్వరం' అన్నా రంతా! ఇంటిల్లిపాది భయపడిపోయారు. 'నా బంగారు బొమ్మని ఏ అమ్మ వారు పాడుచేస్తుందో చూస్తాను' అంటూ పూజా మందిరంలోకి వెళ్లిపోయి కూర్చున్నారు తాతయ్య. ఆయన్ని పిలిచేందుకు అందరికీ భయమే! తిండి, నీళ్లు మానేశారు.

మరి ఎందువల్లనయినా గాని నాకు జ్వరం తగ్గి నేనే వెళ్లి పిలిచా నాయన్ని! అంత నిష్ఠాపరుడు తాతయ్య.

ఇరవై సంవత్సరాల లోపు ఆడపిల్లలకి మనస్సు పరిపక్వం కాదని నా నమ్మకం. ఈ నమ్మకం వచ్చింది తరవాతి జీవితంలో! ఆ ఇరవై సంవత్సరాల లోపు వయస్సులో మనస్సు కేది తోస్తే అదే రైటనుకుంటాం. 'అర్థం చేసుకోవడం లేదు నన్ను' అని బాధపడతాం. అయితే, ఎంతటి అనుభవం మీాద మిగిలిన వాళ్లు చెబుతున్నారో గ్రహించలేని ఉద్రేకపు రోజు లవి.

'గిరిని తప్ప ఎవరినీ పెళ్లి చేసుకోను' అని తెగేసి చెప్పాను అమ్మతో.

ఇంటిలోని అందరూ స్తంభించి పోయారు, నా నిర్ణయం విని. ఎవ రేం చెప్పినా వినలేదు నేను. రాబోయే పరిణామాలు చెప్పారు. పిల్లల భవిష్యత్తు గురించి భయపెట్టారు.. 'ముందు మా భవిష్యత్తు ఆలోచించండి' అన్నాను.

వీళ్లందరూ ప్రయత్నాలు చేసినంత కాలం తాతగారు రంగంలోకి దిగలేదు. ఆయన గురించే నా భయం కూడా! అయితే, ఆయన పల్లెత్తు మాట అనక పోయేసరికి ఆయనకి అభ్యంతరం ఉండకపోతే బాగుండునని ఆశపడ్డాను.

అందరికీ మొండిగా చెప్పాను— 'గిరి కాకపోతే నాకు పెళ్లే అక్కరలే' దని.

రోజూ భోజనాల దగ్గర కూర్చుని జపం అయ్యాక తాతగారు గంట మోగించటం, అందరం భోజనాలకి వెళ్లడం అలవాటు.

ఒక రోజు అది వినపడలేదు. చూస్తే తాతగారు పూజ గదిలోంచి బయటికి రాలేదు. 'నా వయస్సు డెబ్బయి నాలుగు. వరం వయసు పద్దెనిమిది — నాలుగవ వంతు. నా అనుభవం అది చేస్తున్నది తప్పని చెబుతోంది. దానికి చెప్పే ధైర్యం లేదు నాకు. ఒప్పించగలనన్న నమ్మకమూ లేదు. తెలిసి తెలిసి నా ప్రాణం లాగా పెరిగినది తప్పు చేస్తుంటే భరించలేను. ఈ దేముడిని నమ్మాను. ఇక్కడ నుంచి ఇక రాను. తలుపు వేసి వెళ్లండి' అన్నారు నాన్నతో.

రెండు రోజులు భరించగలిగా నీ బాధ!

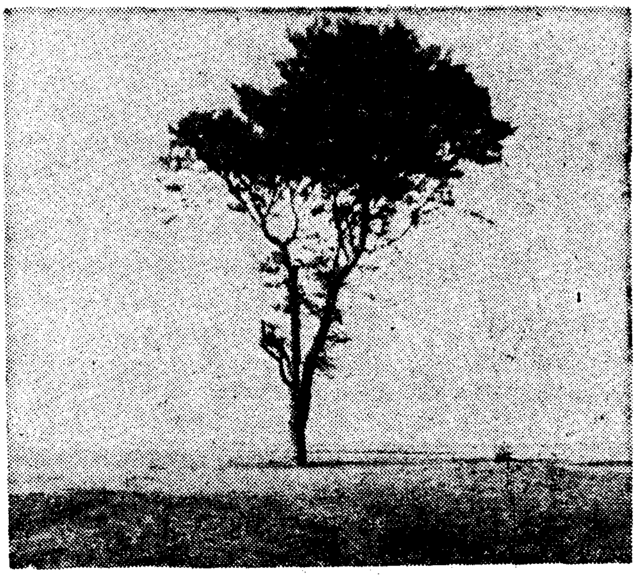

ఏకాంత సేవ

ఫోటో— వి. బి. ఎస్. గాంధి (కొవ్వూరు)

ఇల్లంతా వేడెక్కిపోయిన ట్లయింది. అందరూ దిగులుగా ఉన్నారు. నన్ను ఒక్క మాట అనడం లేదు. నాతో మాట్లాడటం లేదు. దిగులు, తాతయ్య ఏమయిపోతారో నన్న భయం.

మూడవ రోజు ఇక భరించలేక పోయాను. గభాలున తాతయ్య గదిలోకి వెళ్లి, 'తాతయ్యా! నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు నడుస్తాను. భోజనం చేద్దువుగాని రా' అని పిలిచాను.

కళ్లు తెరచి చూసి నా చేయి పుచ్చుకుని ఇవతలికి వచ్చా రాయన. తరవాత మీా మామయ్యగారి సంబంధం తాతయ్యే చూశారు. ఇలా ఉన్నాం!'' అని నవ్వి, ''మామయ్యగారు మామూలు ఉద్యోగి అయితే 'కాకి ముక్కుకి దొండ పండు' అనిఉండేవారు ఆయన్ని, నన్ను! కాని ఆయన చదువు, ఉద్యోగం ముందు అవేవీ ఎవ్వరికీ అనిపించలేదు. అనిపించవు కూడా! మగవాడికి అందం కాదు ముఖ్యం. మంచి మనస్సు, కడుపు నిండిన విద్య! ఆ రెండూ పుష్కలంగా ఉన్నవా రాయన. న న్నెట్లా చూసుకుంటారో చూస్తున్నావుగా'' అంది వరలక్ష్మి.

''దేవతవి మ వ్వాయనకి'' అంది రాజ్యం.

వరలక్ష్మి నవ్వింది. ''నాకూ ఆయన దేముడే! అంతకన్న నా క్కావలసిం దేముంది? దేనికీ లోటు లేదు. చిటికె వేస్తే నాలుగు కార్లు వచ్చి ఆగుతాయి. పది మంది జవానులు వస్తారు. చూస్తున్నావుగా, ఎక్కడ ఆయన పాదం పెడితే అక్కడ ఎంతమంది నమస్కారాలు పెడుతున్నారో! ఆయన వలన నాకూను.

నా మనస్సు తెలుసుకుని ప్రవర్తించే మనిషి ఆయన ... ఆ నాడు తాతగారి నిర్ణయానికి నా భవిష్యత్తు వదలడం మంచిదయిం దనిపిస్తుంది నాకు.''

రాజ్యలక్ష్మి ఏమీా మాట్లాడలేదు. తల వంచుకుని కూర్చుంది.

''ఇంకోటి, రాజీ, బుర్ర ఉపయోగించి ఆలోచిస్తే ప్రేమ పెళ్లిళ్ల వలన చాలా బాధ లగపడతాయి. కేవలం అందాలు చూసి మొదలవుతాయి ఈ ప్రేమలు. పునాది లేని ఇళ్లలాంటి వివి. సాధారణంగా అయినవాళ్ల సామభూతి ఉండదు.

ఈ ప్రపంచంలో బ్రతకాలంటే అందరి అండదండలూ ఉండాలి, తెలుసా? 'మనకేంలే' అని బ్రతకలేం. ఎప్పుడో ఒకప్పుడు ప్రతి వారితోను అవసరం రావచ్చును.

అనుభవం నాకు నేర్పిన పాఠం ఏమంటే— అన్ని విషయాలలోనూ మన శ్రేయస్సుని చూసేవాళ్లు, మనమంటే అభిమానించే వాళ్లు ఉన్నప్పుడు మన భవిష్యత్తుని చూసే అవకాశం కూడా వాళ్లకే ఇవ్వడం మంచిదని! కొన్నాళ్ళు మనస్సుకి బాధ ఉన్నా తరవాత సంసారంలో పడి అన్నీ మరిచిపోతాం ... ఏమంటావు?''

''నీ ఇష్టం, అత్తయ్యా'' అంది రాజ్యం.

లేచి ఆమె బుగ్గ మీాద ముద్దు పెట్టుకుని, '' 'అన్నీ అత్తయ్య పోలికలే' అని అందరూ అంటారు నిన్ను. ఇందులోనూ నా పోలికే నువ్వు. ముందు కూడా నాలాగే సుఖపడేందుకు ఏర్పాట్లు నేను చేస్తాను'' అని క్షణం ఆగి, ''రవికుమార్ అంటే నీ కిష్టమే కదూ?'' అంది.

తల వంచుకుని, ''ఊఁ'' అంది రాజ్యం.

''మరి ఇందాకా అతణ్ణి అంతలా అదరకొట్టేశావేం? పాపం! ఖంగారుపడి పోయాడు—నీకు కోపం వచ్చిందేమోనని.''

రాజ్యం నవ్వి, ''ఊరికేనే!'' అంది.

''పెళ్లికొడుక్కి నువ్వు నచ్చావు. ఇంక వాళ్ల పెద్దవాళ్లని పిలిపించమని చెబుతాను మామయ్యగారికి'' అని గబగబ బయటికి వెడుతుంటే వెనకనుంచి పిలిచింది రాజ్యం. వరలక్ష్మి ఆగి, ''ఇంకా ఏమయినా సందేహాలూ, కోరికలూ ఉన్నాయా?'' అంది నవ్వుతూ.

క్షణం సందేహించి — ''మీా ... అదే ... గిరి అనే ఆయన ఇప్పు డెక్కడున్నాడు?'' అనడిగింది రాజ్యం.

వరలక్ష్మి ఆ అమ్మాయి వంక చూసి, ''ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నాడు. నిన్న మన ఆఫీసు వాళ్ల నాటకంలో కూడా ఉన్నాడు. ఇప్పు డతనికి పిల్లలు కూడా'' అని నవ్వుతూ గదిలోంచి బయటికి వెళ్లిపోయింది.

గుమ్మంలోనే ఎగవడిన మాధవరావుని చూసి క్షణం నిలబడిపోయి తరవాత నవ్వి, ''ఎంతసేపయింది వచ్చి?'' అంది.

''భలేగా కథలు చెప్పగలవోయ్ నువ్వు! పిచ్చిపిల్ల నమ్మేసింది. ఒక నవల వ్రాయరాదూ?'' అన్నాడు దగ్గరకు తీసుకుంటూ.

''మరి ఏమీా చెప్పకపోతే అన్నయ్య కిచ్చిన మాట నిలుపుకోవడ మెలా? రండి, అన్నయ్య కి శుభవార్త చెప్పాలి. అన్నట్టు, ముఖ్యమయినది రవీ వాళ్ల అమ్మను, నాన్నగారిని రమ్మనమని టెలిగ్రామ్ ఇవ్వండి. కోడల్ని చూసుకుంటారు.''

''వండర్‌ఫుల్! అయితే, నువ్వు మీా అన్నయ్య దగ్గరకు పద — నే వెళ్లి ఆ ఏర్పాట్లు చేసి వస్తాను. శుభ లేఖలు కూడా వేయించేయమంటావా?'' అని నవ్వుతూ వెళ్లిపోయాడు మాధవరావు.

'కథలు చెప్పగలనుట! అమాయకపు మహారాజు! ఇందులో అక్షరం కూడా అబద్ధం లేదని తెలియదు' అని నవ్వుకుంది, అతను వెళ్లిన దిక్కే చూస్తూ. ✳